

Podpora i od Macrona. Česko uspělo s plánem na nákup munice pro Ukrajinu

seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-pripoji-se-k-nam-15-zemi-rekl-fiala-o-planu-dodat-munici-pres-prahu-246650

/Od naší zvláštní zpravodajky/

V zamračené a deštivé Paříži hledali v pondělí evropští lídři a lídřyně recept na zvrácení nepříznivého vývoje na bojišti rusko-ukrajinské války.

Ze všeho nejvíc ale chtěli ukázat „evropské“ svaly – a to nejen agresorovi v Moskvě, ale i Washingtonu, jehož ochota táhnout obranu starého kontinentu citelně slábne.

Do francouzské metropole přijel se svým plánem vyzbrojit Kyjev municí ze zemí mimo EU český premiér Petr Fiala. Prezident Emmanuel Macron si ho usadil do čelného panelu „kulatého stolu“.

Seznam Advertorial

Topte, chladte, ohřívejte teplou vodu až čtyřikrát levněji než s jakýmkoliv elektrokotlem

„Myslím, že česká iniciativa bude mít velkou podporu, odhaduji to na 15 států. Řada evropských států se snaží navýšit své výrobní kapacity. Odhadujeme, že v roce 2025 bude to, co se vyrobí v Evropě a na Ukrajině, dostatečné, ale musíme nějak překlenout toto období,“ řekl Fiala po jednání v Paříži. Časovým horizontem jsou podle premiéra následující týdny a měsíce.

Fiala nepotvrdil částku 35 miliard korun, která se podle britského listu Financial Times na municí z třetích zemí hledá. „Mluvíme tu o statisících kusů munice, kterou bychom měli a mohli opatřit v relativně krátkém čase,“ dodal.

Nizozemský premiér Mark Rutte vzápětí podle ČTK oznámil, že jeho země k českému plánu přispěje 100 milionů eur (asi 2,5 miliardy korun). Připojení k české iniciativě pak potvrdil i Macron, který také ohlásil vznik koalice pro dodávky raket středního a dlouhého doletu Ukrajině.

Český plán chce využít zdrojů těch zemí mimo EU, které disponují vhodným střelivem do ukrajinských zbraní, ale nechtějí se do konfliktu „zaplést“ politicky. Například kvůli vztahům s Moskvou či svým geopolitickým zájmům. A Praha se nabízí jako prostředník. Zájem už před pařížským summitem vyjádřila Kanada.

Francouzský prezident Macron se na summitu snažil etablovat jako lídr-obranář Evropy. Na začátku konference na podporu Ukrajiny prohlásil, že se Západ dostává do momentu výstražného budíčku. „Je jasné, že dnes je v podstatě v sázce naše bezpečnost,“ řekl Macron.

Šlo hlavně o akci evropských zemí, ne však na půdorysu Evropské unie. Dorazil i britský ministr zahraničí David Cameron nebo norský premiér Jonas Gahr Støre. K Evropě se přidal i kanadský ministr obrany William Blair. Zastoupení z USA bylo spíš symbolické, přijel náměstek ministerstva zahraničí James O'Brien. Z jednání ty nejtěžší váhy odcházely beze slov. Na dotazy novinářů odpovídaly jen zamáváním.

Evropa stojí tváří v tvář realitě, která vede k úvahám o budoucnosti transatlantické obranné vazby. Nová várka americké finanční pomoci Ukrajině se zadrhla v Kongresu a pravděpodobný republikánský kandidát na prezidenta Donald Trump dokonce ve své předvolební kampani zpochybňuje dosud „svatý“ článek 5 alianční smlouvy, podle kterého bude NATO bránit každého svého napadeného člena.

„Spolupráce s USA je důležitá, ukazuje to celá poválečná historie Evropy. Ruská agrese na Ukrajině nám ukázala, že se musíme víc starat o svou bezpečnost. Vědomí, že se Evropa musí více starat o svou bezpečnost, sílí. Musíme vidět, že svět kolem nás není bezpečný,“ řekl český premiér.

Na konferenci se připojil online i ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj.

„Společně už jsme zachránili miliony životů a společně musíme zajistit, aby Putin nemohl zničit naše úspěchy a nemohl rozšířit svou agresi na další země,“ řekl ve veřejné části projevu, která byla zpřístupněna médiím.

Francouzský prezident Macron na novinářský dotaz po summitu reagoval také na prohlášení slovenského premiéra Roberta Fica, podle kterého některé země EU a NATO zvažují vyslání svých vojáků na Ukrajinu na základě dvoustranných dohod. Na vyslání spojeneckých vojáků na Ukrajinu podle Macrona shoda není, „vyloučit však nelze nic“. „Byly doby, kdy jsme si mysleli, že (Ukrajincům) pošleme jen helmy a spacáky,“ citovala prezidenta ČTK.